

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 1. september 2008
(OR. fr)**

12594/08

CONCL 3

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Delegatsioonid

Teema: **ERAKORRALINE EUROOPA ÜLEMKOGU BRÜSSELIS
1. SEPTEMBER 2008**

EESISTUJARIIGI JÄRELDUSED

Delegatsioonidele edastatakse lisas Brüsselis kokku tulnud erakorralise Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldused (1. september 2008).

Euroopa Ülemkogu kohtumisele eelnes Euroopa Parlamendi presidendi Hans-Gert Pötteringi ettekanne, millele järgnes arvamuste vahetamine.

o
o o

1. Euroopa Ülemkogu tunneb sügavat muret seoses Gruusias vallandunud avaliku konfliktiga, vägivallaga, mille see kaasa tõi, ja Venemaa ebaproportsionaalse reageeringuga sellele. See konflikt on põhjustanud suuri kannatusi mõlemal poolel. Seda laadi sõjaline tegevus ei aita leida lahendust ning ei ole vastuvõetav. Euroopa Ülemkogu avaldab kahetsust inimeste kaotuse, elanikele tekitatud kannatuste, ümberasustatud isikute ja pagulaste arvukuse ning olulise varalise kahju üle.
2. Euroopa Ülemkogu mõistab kindlalt hukka Venemaa ühepoolse otsuse tunnustada Abhaasia ja Lõuna-Osseetia iseseisvust. See otsus on vastuvõetamatu ning Euroopa Ülemkogu kutsub teisi riike üles nende kahe iseseisvuse väljakuulutamist mitte tunnustama ja palub komisjonil analüüsida, millised konkreetset tagajärjed sellest tulenevad. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et rahumeelne ja kestav lahendus konfliktidele Gruusias peab põhinema rahvusvahelises õiguses, Euroopa Julgeoleku- ja Koostöökonverentsi Helsingi kohtumise lõppaktis ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides tunnustatud iseseisvuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse põhimõtete täielikul austamisel.
3. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et kõigil Euroopa riikidel on õigus määrata vabalt oma välispoliitika ja liidud, järgides rahvusvahelist õigust ning heanaaberlikkuse ja rahumeelse koostöö põhimõtet. Samuti on legitiimne kõigi julgeolekuhuvide arvesse võtmine, tingimusel et peetakse kinni suveräänsuse austamise, territoriaalse terviklikkuse ja riikide iseseisvuse aluspõhimõttest.

4. Euroopa Ülemkogu tervitab asjaolu, et 12. augustil Euroopa Liidu vahendamisalaste jõupingutuste alusel saavutatud kuuepunktiline kokkulepe tõi kaasa vaherahu, abi parema kohalejõudmise ohvriteni ja Vene vägede tagasipöördumise olulisel määral. Selle plaani rakendamine peab olema täielik. Euroopa Ülemkogu kutsub osapooli üles jätkama nende poolt heaks kiidetud plaani täielikku ja heas usus rakendamist. Väed, mis ei ole veel täielikult tagasi pöördunud positsioonidele, kus nad olid enne vaenutegevuse puhkemist, peavad seda viivitamata tegema. Lisaks ohvrite abistamisele on vaja kiiremas korras välja töötada kokkuleppe punktis 5 ettenähtud rahvusvaheline järelevalvemehhanism, milles liit on valmis osalema, et asendada Venemaa täiendavad julgeolekumeetmed Lõuna-Osseetia ümbruskonnas. Samuti tuleb kiiremas korras alustada kokkuleppe punktis 6 ettenähtud rahvusvahelisi läbirääkimisi julgeoleku ja stabiilsuse tagamise üle Abhaasias ja Lõuna-Osseetias.
5. Euroopa Liit on valmis võtma endale kohustuse, sealhulgas oma kohalolekuga kohapeal, toetada kõiki jõupingutusi rahumeelse ja kestva lahenduse saavutamiseks konfliktidele Gruusias. Selleks panustavad Euroopa Liidu liikmesriigid olulisel määral OSCE vaatlusmissiooni tugevdamisse Lõuna-Osseetias, saates oma vaatlejaid ning eraldades märkimisväärsed materiaalseid ja rahalisi vahendeid. Euroopa Liit on samuti otsustanud saata viivitamata kohapeale teabekogumissiooni, mille ülesandeks on aidata koguda teavet ja täpsustada, milline peaks olema Euroopa Liidu tugevdatud kohalolek kohapeal, Euroopa välis- ja julgeolekupoliitika raames. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu pädevaid organeid üles viima läbi kõik vajalikud ettevalmistustööd selleks, et nõukogu saaks teha võimaliku otsuse sellise teabekogumissiooni käivitamise kohta alates 15. septembrist, olenevalt olukorra arengust ning tihedas koostöös OSCE ja ÜROga. Selleks palub Euroopa Ülemkogu nõukogu eesistujal ja peasekretäril / kõrgel esindajal teostada kõik vajalikud kontaktid ja töö.

6. Euroopa Liit on andnud juba hädaabi. Ta on valmis andma Gruusiale, sealhulgas Lõuna-Osseetia ja Abhaasia piirkonnas, üleschitusabi. Ta on valmis toetama usaldust suurendavaid meetmeid ja piirkondliku koostöö arendamist. Liit otsustab samuti tugevdada oma suhteid Gruusiaga, sealhulgas viisade väljastamise hõlbustamise kaudu ning täieliku ja põhjaliku vabakaubanduspiirkonna võimaliku kehtestamisega niipea, kui tingimused selleks on täidetud. Ta teeb algatuse kutsuda Gruusia üleschitamise abistamiseks peagi kokku rahvusvahelise konverentsi ning palub nõukogul ja komisjonil alustada selle ettevalmistamist.
7. Euroopa Ülemkogu märgib murega praeguse kriisi mõju kogu piirkonnale. Euroopa Liit leiab, et nüüd on enam kui kunagi varem vajalik toetada piirkondlikku koostööd ja tugevdada suhteid oma idapoolsete naabritega, eelkõige oma naabruspoliitika kaudu ning arendades välja nn Musta mere sünergia ja idapartnerluse, mille Euroopa Ülemkogu soovib vastu võtta 2009. aasta märtsis; ta kutsub sel eesmärgil komisjoni üles esitama talle alates 2008. aasta detsembrist ettepanekuid. Euroopa Ülemkogu rõhutab selles kontekstis 9. septembril toimuva järgmise Euroopa Liidu ja Ukraina vahelise tippkohtumise tähtsust.
8. Euroopa Ülemkogu otsustab nimetada ametisse Euroopa Liidu eriesindaja Gruusia kriisi jaoks ja palub nõukogul võtta selleks vajalikud meetmed.
9. Hiljutised sündmused illustreerivad vajadust Euroopa jaoks tugevdada oma jõupingutusi energia varustuskindluse valdkonnas. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles analüüsima koostöös komisjoniga, milliseid algatusi sel eesmärgil teha, eelkõige seoses energiaallikate ja varustusteede mitmekesistamisega.

10. Gruusia kriis on viinud ELi ja Venemaa vahelised suhted teelahkmele. Euroopa Ülemkogu leiab, et Euroopa Liidu ja Venemaa vastastikuse sõltuvuse kui ka nende ees seisvate globaalsete probleemide tõttu ei ole soovitatavat alternatiivi tugevatele suhetele, mille aluseks on koostöö, usaldus ja dialoog, õigusriigi põhimõtte ning ÜRO harta ja OSCE poolt tunnustatud põhimõtete austamine. Seepärast alustasime käesoleva aasta juulis läbirääkimisi liidu ja Venemaa vahelise uue raamlepingu üle.
11. Me kutsume Venemaad üles tegema koos meiega põhimõttelise otsuse arendada vastastikusel huvil ja mõistmisel ning koostööl põhinevaid suhteid. Me oleme veendunud, et Venemaa huvides on ennast Euroopast mitte isoleerida. Euroopa Liit omalt poolt on näidanud üles valmisolekut partnerluseks ja koostööks, mis austab tema aluseks olevaid põhimõtteid ja väärtusi. Me ootame Venemaalt vastutustundlikku käitumist, mis vastab kõikidele tema poolt võetud kohustustele. Liit jääb valvsaks; Euroopa Ülemkogu palub nõukogul vaadata koos komisjoniga ELi ja Venemaa suhete olukord ja eri mõõtmel tähelepanelikult ja põhjalikult läbi; selline hindamine peaks algama kohe ja jätkuma eelkõige 14. novembriks Nice'is kavandatud järgmist tippkohtumist silmas pidades. Euroopa Ülemkogu annab oma eesistujale volitused jätkata arutelusid eesmärgiga saavutada kuuepunktilise kokkuleppe täielik rakendamine. Euroopa Ülemkogu eesistuja teeb koos komisjoni presidendi ja kõrge esindajaga sel eesmärgil 8. septembril visiidi Moskvasse. Kuni ei ole toimunud vägede tagasipöördumist positsioonidele, kus nad olid enne 7. augustit, lükatakse partnerluslepingut käsitlevate läbirääkimiste raames kavandatud kohtumised edasi.
-